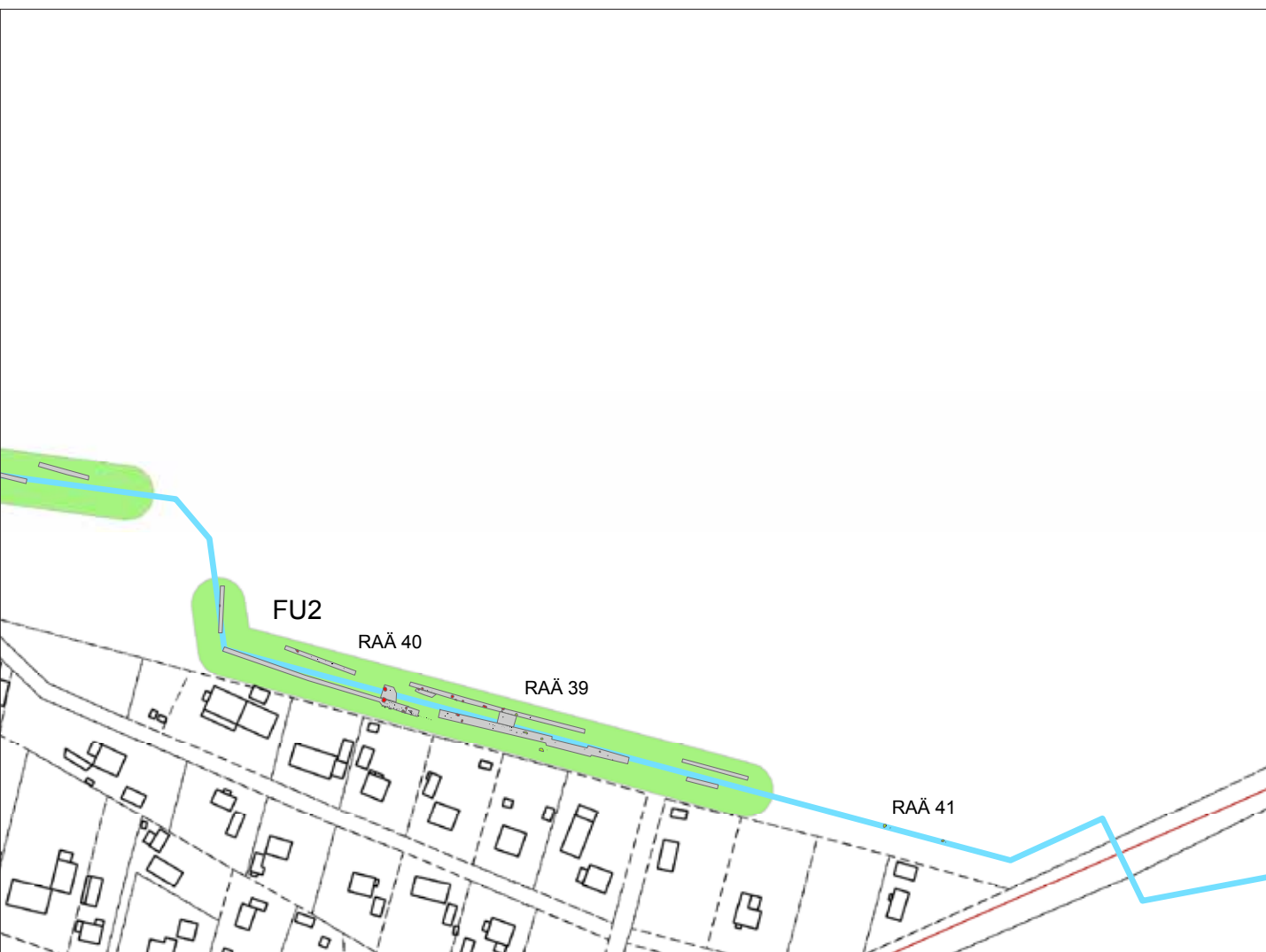

Mats Nilsson

Nypåträffad boplats i Lögnäs

Hallands län, Laholms kommun, Skummeslövs socken,
Lögnäs 1:3, Skummeslöv RAÄ 39, 40 & 41

KULTURMILJÖ
HALLAND

Hallands Länsmuseum, Kulturmiljö Halland

Uppdragsverksamheten, Halmstad 2017

Arkeologisk förundersökning 2017

Layout: A. Andersson

Kartor ur allmänt kartmaterial © Lantmäteriet.

Ärende nr ms2006/02316.

Innehåll

Bakgrund.....	5
Tidigare insatser.....	6
Syfte och metod.....	6
Topografi och fornlämningsmiljö.....	7
Historisk markanvändning och kartanalys.....	7
Undersökningsplanens måluppfyllelse.....	7
Resultat.....	10
Förundersökningsområde FU1.....	10
Förundersökningsområde FU2 med fornlämningar RAÄ 39 &40.....	14
Stolphål.....	14
Kokgrop.....	15
Gropar.....	16
Härdar.....	16
Analyser.....	17
Strukturer och stratigrafi.....	17
Tolkningsförslag.....	19
Platsens kunskapspotential.....	19
Åtgärdsförslag.....	19
Tekniska och administrativa uppgifter.....	21
Referenser.....	21
 Bilagor.....	 22
Bilaga 1 Anläggningstabell	
Bilaga 2 Fyndtabell	
Bilaga 3 Schaktbeskrivning	
Bilaga 4 Vedartsanalys	
Bilaga 5 ¹⁴ C-dateringar	
Bilaga 6 Ritningar	

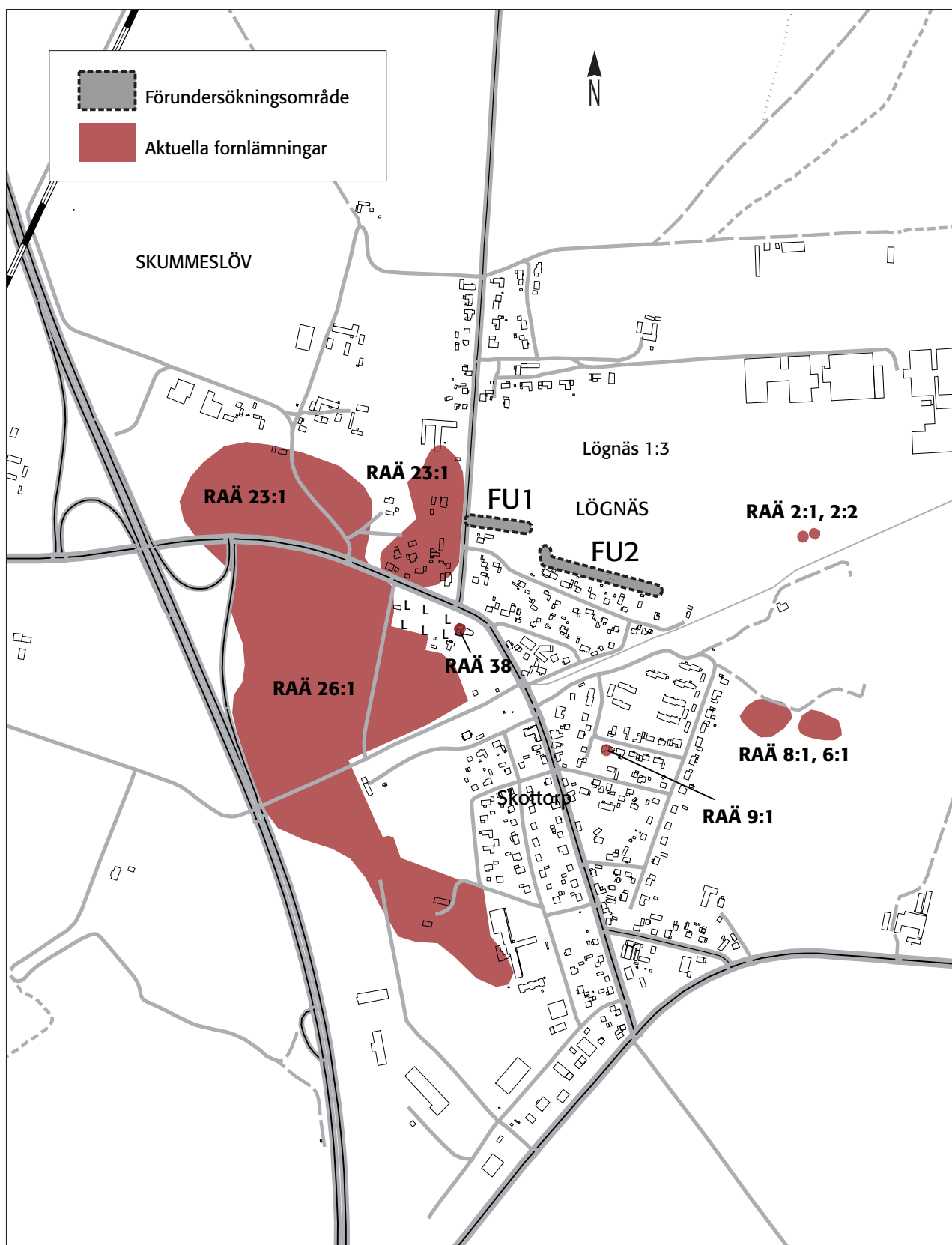

Fig 1. Orienteringskarta över förundersökningsområden FU1 & FU2. Skala 1:10 000.

SAMMANFATTNING

Kulturmiljö Halland har i januari 2017 på uppdrag av Laholmsbuktens Vatten & Avlopp, LBVA utfört en arkeologisk förundersökning av fornlämningarna Skummeslöv RAÄ 39, 40 och 41 på fastigheten Lögnäs 1:3. Orsaken till den arkeologiska förundersökningen var att arbetsområdet för den planerade vattenledningen går tvärs över fornlämningarna. Förundersökningen delades upp i två delområden FU1 och FU2. Inom FU1 som var lokaliserat till den sydvästra delen av fastigheten påträffades inget av antikvariskt intresse. Inom FU2 och boplatslämningarna RAÄ 39 och 40 som var belägna i fastighetens centrala och södra del hittades ett stort antal arkeologiska anläggningar. Träkolsprover från boplatsernas härdar visar att lämningarna är från brons- och järnåldern, cirka 800–300 år f. Kr. Innan vattenledningen förläggs förordar Kulturmiljö Halland att en arkeologisk undersökning av boplatslämningarna utförs på en sammanlagd sträcka av cirka 150 meter i arbetsområdet för VA-ledningen. Efter en arkeologisk slutundersökning är fornlämningarna att betrakta som borttagna inom arbetsområdet, vilket också möjliggör för Laholmsbuktens Vatten & Avlopp att komma åt området för förläggning av vattenledning.

BAKGRUND

Laholmsbuktens Vatten & Avlopp (LBVA) planerar att förlägga en vattenledning i södra delen av fastigheten Lögnäs 1:3, norr om Skottorps samhälle i Skummeslövs socken. Vattenledningens arbetsområde som utgörs av åkermark passerar genom boplatslämningarna Skummeslöv RAÄ 39, 40 och 41. Med anledning av detta har Kulturmiljö Halland på uppdrag av Laholmsbuktens VA genomfört en arkeologisk förundersökning i det berörda området. Förundersökningen genomfördes i omväxlande snöfall och mulen väder, mellan den 9 och 11 januari 2017. Förundersökningsområdet delades upp i två delområden med benämningarna FU1, cirka 100 meter långt och FU2, cirka 200 meter långt. Bredden på förundersökningsområdena var 15 meter. Inom FU2 befinner sig fornlämningarna Skummeslöv RAÄ 39 och 40. Vid tiden för den arkeologiska utredningen 2015 var platsen för FU1 ej möjlig att komma åt på grund av att marken var sank och vattensjuk. Med anledning av detta förundersöktes ytan FU1 nu extensivt.

TIDIGARE INSATSER

Inom fastigheten Lögnäs 1:3 har Kulturmiljö Halland tidigare utfört en arkeologisk utredning i vattenledningens arbetsområde i början av juni månad 2015. Vid utredningen påträffades boplatslämningar i maskingrävda sökschakt, i form av stolphål vilka efter utredningstillfället registrerats som fornlämningarna Skummeslöv RAÄ 39, 40 och 41. Boplatslämningarna förmodas bestå av huslämningar från brons-, järnålder. Inom fornlämning RAÄ 40 hittades också keramik, typologiskt daterad till yngsta bronsålder, fyndnummer HM 28824:2 (Jfr. 431-3111-14, Karlsson 2015). Delar av förundersökningsområde FU1 har tidigare undersökts med georadar av Tyréns AB 2014, varvid horisontella strukturer noterades i den västra delen på cirka 0,3 till 0,4 meters djup under matjorden (Johansson 2014).

SYFTE OCH METOD

Förundersökningens syfte var att fastställa och beskriva de påträffade boplatslämningarnas ålder, typ, utbredning, omfattning, sammansättning, komplexitet och bevarandegrad med hjälp av ett vetenskapligt arbetssätt. Resultatet skall ligga till grund dels för Länsstyrelsens bedömning av behovet av ytterligare beslut dels för företagarens LBVA vidare planering samt för undersökare vid upprättande av undersökningsplan för arkeologisk undersökning.

Förundersökningen genomfördes med sökschakt som placerades i förundersökningsområdenas östvästliga längdriktning, med hjälp av en bandgående grävmaskin och med en planeringsskopa på 1,5 meters bredd. Förundersökningsområde FU1 undersöktes extensivt i form av en utredning, då det vid utredningstillfället 2015 inte var möjligt att komma åt detta område på grund av de sankade markförhållandena. Sökschakten inom FU1 hade också som syfte att klargöra om anläggningar kopplade till de horisontella strukturer som noterades vid georadarutredningen 2014 kunde påvisas.

Resultatet från den arkeologiska utredningen 2015 låg till grund för sökschaktens placering inom förundersökningsområde FU2. Schakten placerades därför i huvudsak norr om de tidigare utredningsschakten, för att på så sätt utöka den sammanlagda undersökta ytan och samtidigt undvika att inte schakta i tidigare sökschakt. Vid förtätningar av anläggningar breddades schakten. Kortare nordsydliga schakt öppnades också upp mellan sökschakten för att om möjligt lättare kunna tolka anläggningarnas karaktär. Ett skyddsavstånd var tvunget att hållas för en telefonledning samt fiberkablar som löpte tvärs igenom och längs södra sidan av hela FU2 området. Schaktningsarbetet tog två dagar varvid en arkeolog dirigerade maskinschaktningen och en arkeolog mätte in anläggningar samt schakt med GPS.

Efter avslutad schaktning undersöktes ett representativt antal anläggningar bestå-

ende av stolphål, gropar och hårdar som grävdes till 50%. Fyndförande anläggningar grävdes till 100%. Samtidigt som anläggningar undersöktes fylldes de sökschakt igen som inte innehöll anläggningar. Den resterande igenfyllningen av schakten var klar efter ytterligare två dagar. Till analys valdes kolprover som togs ur tre hårdar för vedartsbestämning och ^{14}C datering. Vedartsanalys har utförts av Thomas Bartholin, Scandinavian Dendro Dating och ^{14}C datering har utförts av Beta Analytic Inc.

TOPOGRAFI OCH FORNLÄMNINGSMILJÖ

Förundersökningsområdena bestod av vallodlad åkermark. Omgivande naturmiljö utgjordes av fullåkersbygd. FU1 är beläget cirka 9 meter över havet, medan förundersökningsområde FU2 befinner sig drygt 10 meter över havet. Det under matjorden liggande markmaterialet består av isälvsediment i form av brun sand. Kring förundersökningsområdena finns en rik fornlämningsmiljö. I söder ligger den till ytan största fornlämningen, bopplatsen Skummeslöv RAÄ 26:1, bestående av lämningar från mesolitikum till historisk tid. Söderut finns också boplatslämningarna RAÄ 38, vid Skummeslövs kyrka, med fynd av flinta och vikingatida keramik, RAÄ 9:1 bestående av åtta härdgropar samt RAÄ 8:1 och 6:1 med fynd av keramik, flinta och slagen kvarts. Öster om förundersökningsområdena finns fornlämning RAÄ 2:1 som utgör rester av en gravhög samt RAÄ 2:2 med boplatslämningar från stenåldern. Väster om förundersökningsområdet finns RAÄ 23:1 som är ett bevakningsobjekt innehållande dolda bebyggelselämningar från Skummeslövs gamla by.

HISTORISK MARKANVÄNDING OCH KARTANALYS

Historisk kartanalys visar att området inom fastighet Lögnäs 1:3 delvis bestått av utmark enligt storskifteskartan från 1772. Det historiska kartöverlägget Akt 15/1 från år 1813-14, Skummeslövs socken visar därefter att marken brukats som åkermark fram till nutid.

UNDERSÖKNINGSPLANENS MÅLUPPFYLLELSE

Förundersökningen kunde genomföras planenligt. Under de två första fältdagarna förekom cirka 0,2 meter djup tjäle i matjorden. Detta utgjorde däremot inget problem för förundersökningen då tjälen inte nådde ner genom matjordslagret, till underliggande markmaterial, där de arkeologiska anläggningarna påträffades. Planerade provtagningar och analyser har kunnat utföras vilka ger en indikation på boplatens ålder. Sökschaktens placering gjorde att det inom de begränsade förundersökningsområdena var möjligt att ytterligare avgränsa boplatslämningarna. Boplatsernas sammansättning, komplexitet och bevarandegrad gick ej att

Figur 2. Ett utsnitt från Google Earth, med sökschaktens placering i förhållande till den planerade vattenledningen i den södra delen av fastigheten Lönäs 1:3. Skala 1:1000.

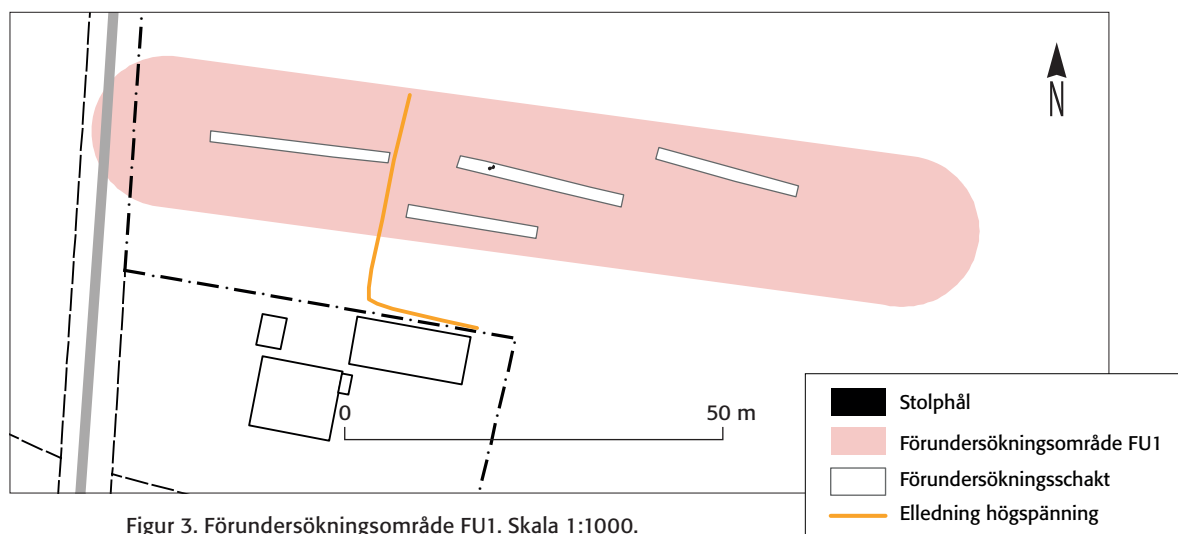

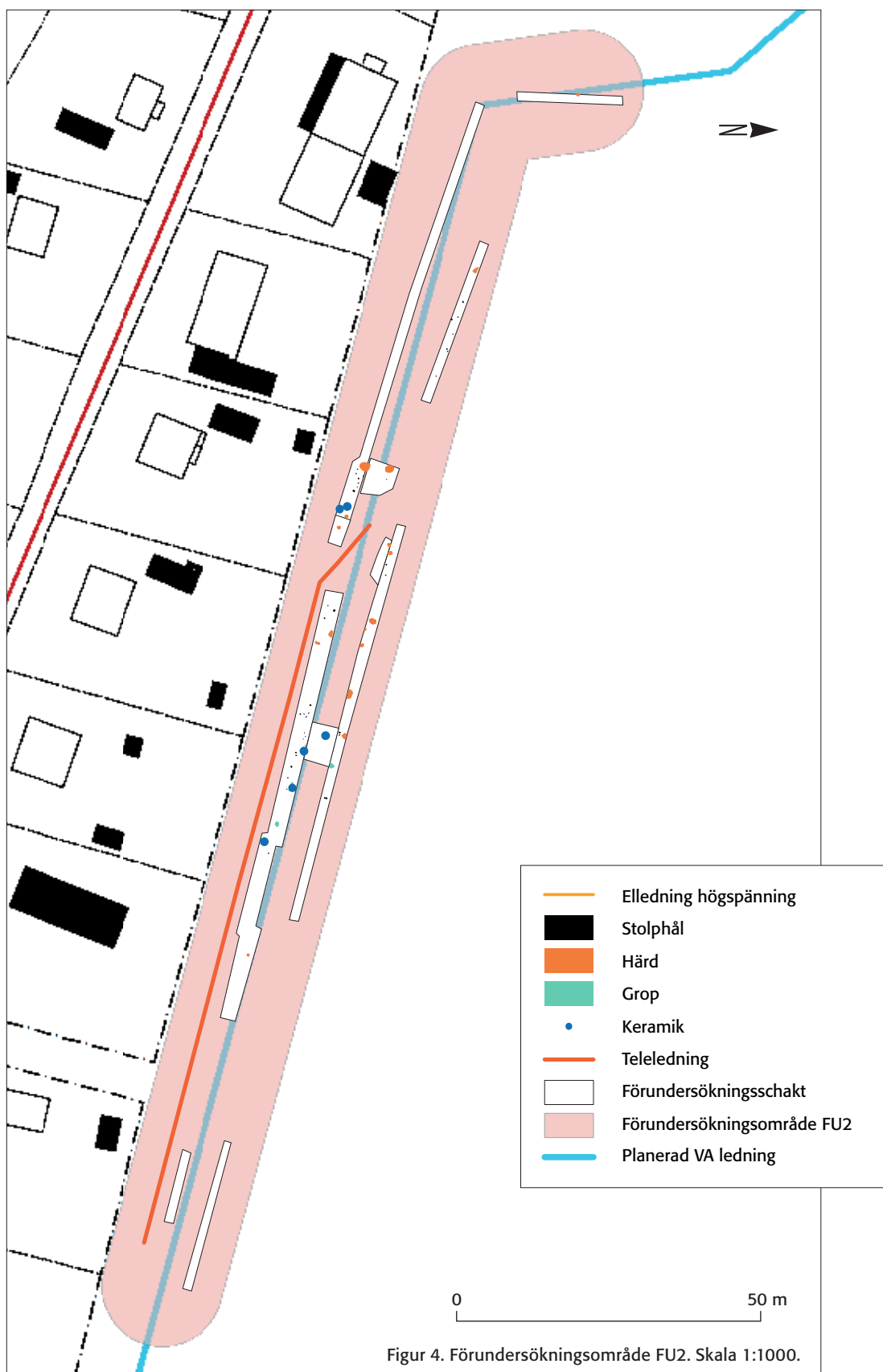
fastställa i förundersökningen då inga anläggningar eller huskonstruktioner påträffades som kunde uttolka detta. Boplatslämning RAÄ 41 befann sig utanför förundersökningsområdet. I samråd med länsstyrelsen beslutades därför att undersökning av fornlämning RAÄ 41 senareläggs till kommande arkeologisk undersökning. Antal löpmeter hade i undersökningsplanen beräknats till maximalt 800 meter. Löpmeterantalet begränsades däremot till 510 löpmeter för att inte vidare schaktning samt igenfyllning av schakt skulle skapa störningar i markytan inför en arkeologisk undersökning. Den sydligaste delen av FU2 gick inte att schakta på grund av högt liggande optofiberkablar som tillsammans med en telekabel begränsade den möjliga undersökningsbara ytan i förundersökningsområde FU2.

RESULTAT

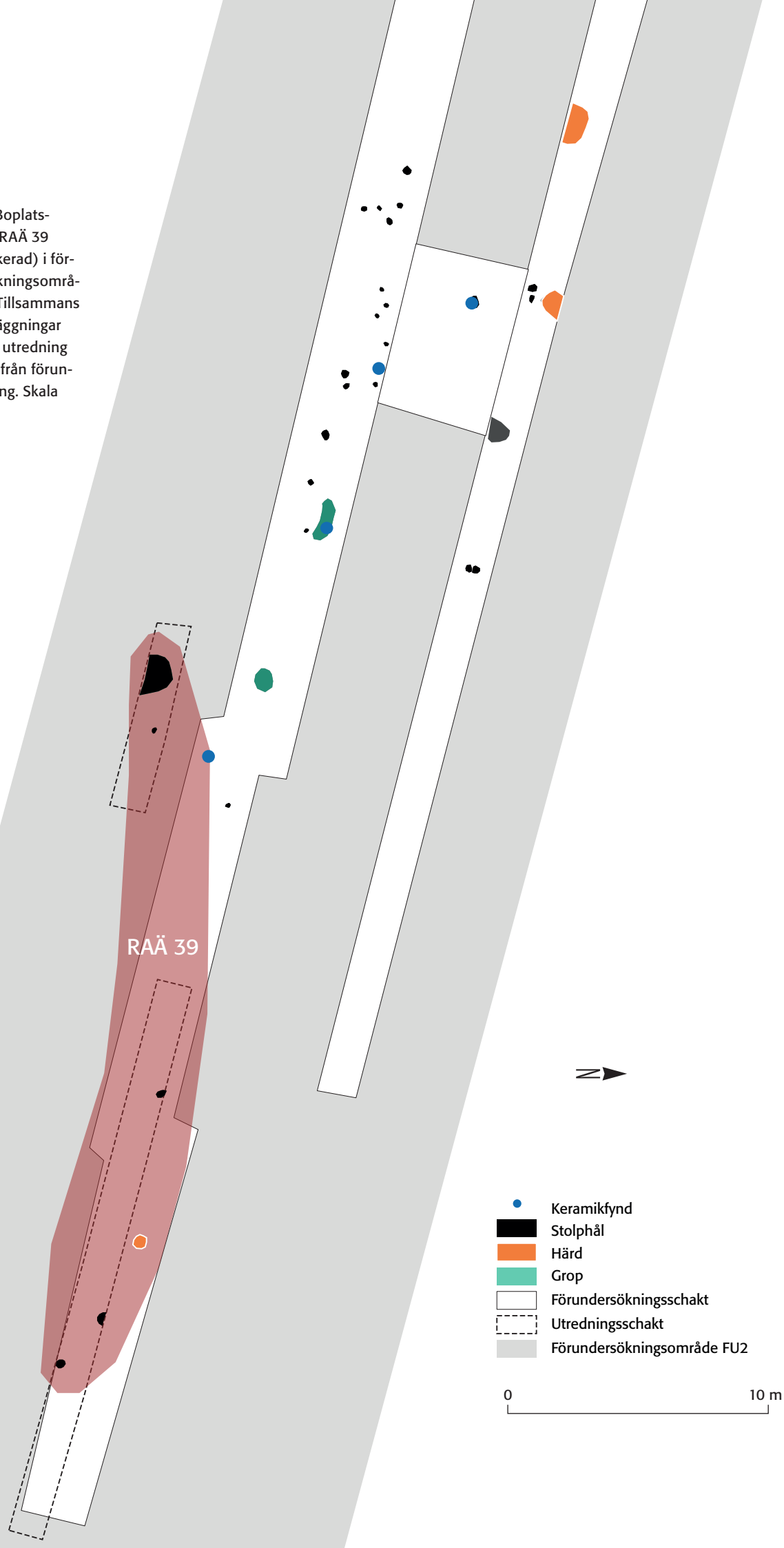
Förundersökningsområde FU1

Förundersökningsområdet undersöktes extensivt. Totalt öppnades fyra sökschakt till 82 löpmeter och en yta av 130 m². Matjordens medeldjup var 0,4 meter. Det underliggande markmaterialet bestod av brun sand. Endast ett möjligt stolphål, A584 påträffades i schakt 575. I de övriga schakten hittades inga anläggningar. FU1 ligger cirka en meter lägre, 9 m ö. h. än FU2, drygt 10 m ö. h. Höjdskillnader kan vara en förklaring till att matjorden i den västligaste delen av FU1, schakt 880 endast var 0,25 meter tjockt medan matjordslagret i den östligare schakten innehöll ett matjordslager upp till 0,5 meter. Höjdlägen i terrängen har i samband med åkerbruk jämnats ut genom plogning och matjord har ansamlats i förundersökningsområdets svackor. Genom förundersökningsområdet löpte en starkströmskabel där ett säkerhetsavstånd hölls och avbrott för schaktning gjordes. Då inga övriga anläggningar utöver ett möjligt stolphål påträffades i förundersökningsområde FU1 bedöms detta som arkeologiskt färdigutrett.

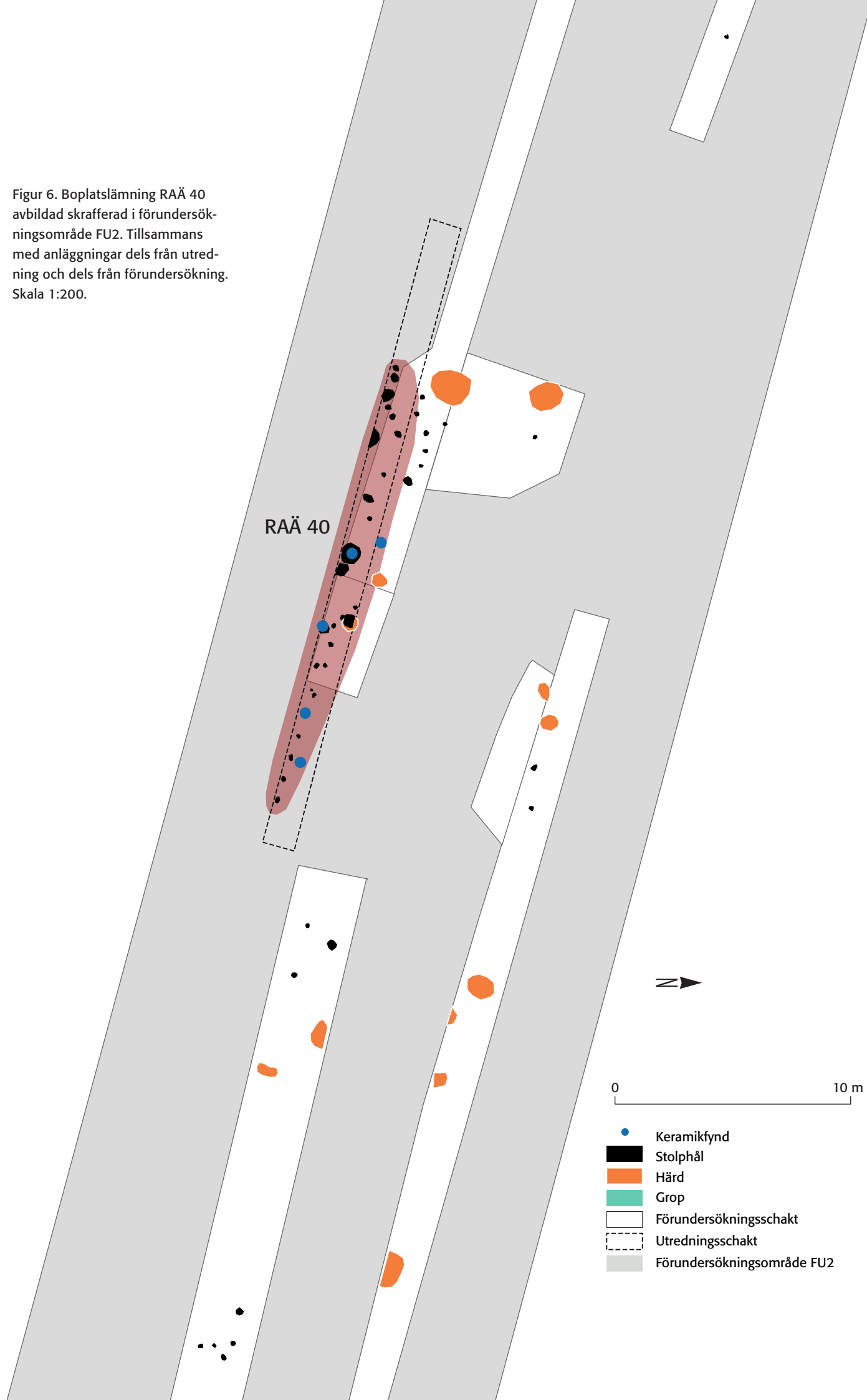

Figur 5. Boplatslämning RAÄ 39 (rödmarkerad) i förundersökningsområde FU2. Tillsammans med anläggningar dels från utredning och dels från förundersökning. Skala 1:200.

Figur 6. Boplatslämning RAÄ 40
avbildad skrafferad i förundersök-
ningsområde FU2. Tillsammans
med anläggningar dels från utred-
ning och dels från förundersökning.
Skala 1:200.

Förundersökningsområde FU2 med fornlämningar RAÄ 39 & 40.

Totalt öppnades elva sökschakt till 428 löpmeter och en yta av 646 m². Matjordslagret var i genomsnitt 0,4 meter mäktigt. Det underliggande markmaterialet bestod av brun sand. Sammanlagt påträffades 44 stolphål, 1 kokgrop, 16 härdar och 3 gropar. Anläggningarnas intensitet var koncentrerad till de två områdena runt fornlämning RAÄ 39 och 40, se figurerna 4 och 5.

Anläggningar				
Förundersökning 2016.	Stolphål	Kokgrop	Härd	Grop
Fornlämning RAÄ 39 & 40.	44	1	17	3
Utredning 2015.	26			4

Tabell 1. Påträffade anläggningar inom FU2, dels vid förundersökning och dels vid tidigare utredning 2015.

Stolphål

Av 44 stolphål undersöktes 13 stycken. Ett av dessa, A584, undersöktes i FU1. De övriga stolphålen undersöktes i FU2. Tre av dessa utgick på grund av att fyllningen tolkas som rester av djurgångar. Två stolphål A223 och A233 visade en yttre nedgrävningskant runt stolpfyllningen. Se figur 6. Stolphålens storlek varierade från cirka 0,2 meter till 0,4 meter i diameter. Fyllningarna bestod av brun sand. Ett stolphål, A541, var stenskott. Stolphål A329 innehöll 10 gram av två bitar lerklining (f 10) och 10 gram keramik bestående av fyra bukdelar samt en hankdel (f 8). I stolphål A541 hittades sex keramikdelar 15 gram (f 5) och i stolphål A803 påträffades två keramikbitar till en vikt av 2,3 gram.

Figur 7. Stolphål A223 med markerad nedgrävningskant kring stolpen. Foto mot nordväst. Foto Mats Nilsson. (Fotonr 2017-10-21).

Figur 8. Foto på keramikfynd påträffade i FU2. Foto Anders Andersson. (Fotonr 2017-10-25).

Kokgrop

En rund kokgrop, A551, med en diameter 0,7 meter och med ett djup på 0,4 meter framträdde centralt i fornlämning RAÄ 40. Anläggningen var fylld med sten i storlekar mellan 0,05 till 0,2 meter i diameter. I stenmaterialet fanns både skörbränd sten och sten som inte visade påverkan av eld. I kokgropens övre fyllning påträffades 24 stycken keramikskärvor från ett kärl av yngre bronsålderstyp, med en sammanlagd vikt av 420 gram (f 1).

Figur 9. Kokgrop A551. Foto mot söder. Foto Mats Nilsson. (Fotonummer 2017-10-18).

Gropar

Tre gropar påträffades i förundersökningsområde FU2. En av dessa, A379, som var bågformad undersöktes. Storleken var 1,6×0,5 meter och djupet var 0,3 meter. Fyllningen bestod av gråbrun sand med enstaka sten i storlek 0,05 till 0,15 meter i diameter. I gropens östra del hittades keramik från två kärl. Tre stycken delar, 17 gram från ett kärl (f 6) och två stycken delar, 17 gram tillhörande ett andra kärl (f 7).

Härdar

Sammanlagt hittades sjutton härdar varav några endast bestod av rester av en härd i form av sotfärgad sand under matjorden. Fyra av härdarna undersöktes och kolprover togs ur tre av dessa. En fragmentarisk härd, A435, med storlek 0,5 x 0,4 meter och med ett djup på 0,04 meter låg i den västra delen av FU2. Den daterades till förromersk järnålder, 380–200 f Kr., 2σ. Ungefär 30 meter öster om A435 låg härd A610 med storlek 1,2 meter i diameter och 0,2 meter djup. Den daterades till yngre bronsålder, 895–800 f Kr., 2σ. Den tredje daterade härd, A474, var placerad intill boplatslämning RAÄ 40. Den hade en storlek på 1,9×1,8 meter och ett djup av 0,16 meter och dateras till yngre bronsålder och förromersk järnålder 770–480 f Kr., 2σ.

Figur 10. Härd A474 med datering till 770 till 480 f Kr. Foto mot öst. Foto Mats Nilsson. (Fotonummer 2017-10-20).

Analyser

Tre träkolsprover tagna ur tre stycken härdar har genomgått vedartsanalys av Thomas Bartholin, Scandinavian Dendro Dating före ^{14}C datering som utförts av Beta Analytic Inc.

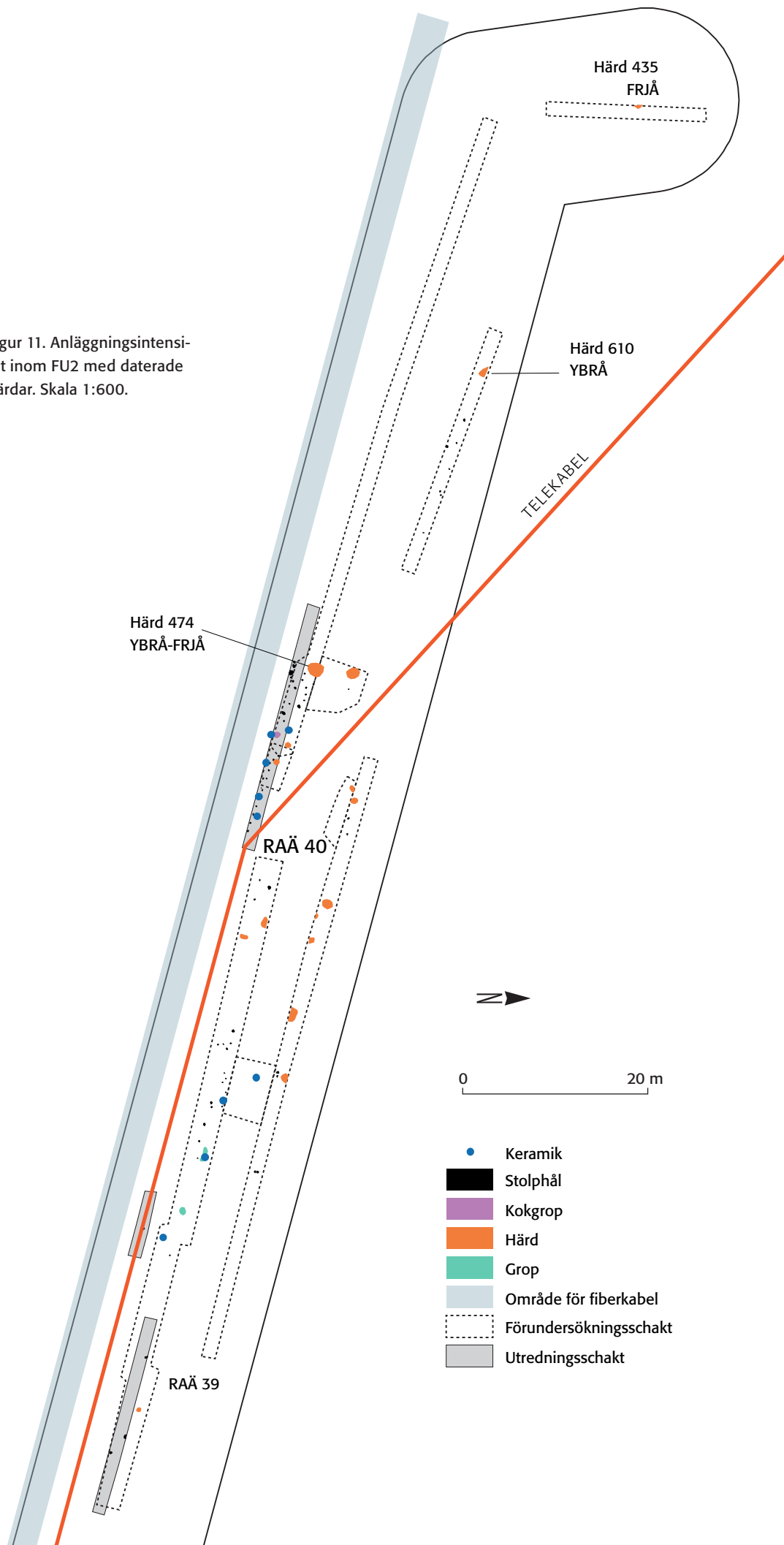
Anläggning & prov.	Vedartsanalys.	Datering C^{14} .	Lab nr.	Tidsperiod.
Härd 435.PK780.	Al, med ca. 3 årsringar, max. 10 år från bark.	f Kr 360-345 1 σ , f Kr 320-205 1 σ . f Kr 380-200 2 σ .	Beta-457640.	FRJÅ.
Härd 474. PK798.	Ek, med ca. 2 årsringar, max. 25 år från bark.	f Kr 760-540 1 σ . f Kr 770-480 2 σ , f Kr 440-435 2 σ .	Beta-457642.	YBRÅ-FR-JÅ.
Härd 610. PK 797.	Al, med ca. 2 årsringar, max. 25 år från bark.	f Kr 835-805 1 σ . f Kr 895-800 2 σ .	Beta-457641.	YBRÅ.

Tabell 2. Analysresultat från förundersökningsområde FU2.

Strukturer och stratigrafi

Anläggningarnas spridningsbild inom FU2 visar att stolphål och gropar huvudsakligen påträffas något söder om härdarna. Analyser av träkol och keramikfyndens typologi binder boplatslämningarna till en relativt snävt avgränsad tidsperiod mellan yngre bronsålder och förromersk järnålder. Påträffade anläggningar från förundersökningen och tidigare utredning visar att en koncentration av lämningar finns centralt i FU2, där strukturer som kan kopplas till huslämningar framträder.

Figur 11. Anläggningsintensitet inom FU2 med daterade härdar. Skala 1:600.

TOLKNINGSFÖRSLAG

Fornlämning RAÄ 39 och 40 tolkas som en boplats inom tidsrymden yngre bronsålder till äldsta järnålder. Den yngsta dateringen från förromersk järnålder kommer från en härd A435 i den nordvästra delen av förundersökningsområde FU2. Härden påträffades solitärt utan intilliggande anläggningar. Fem meter söder om härden hittades ett lösfynd av slagg i matjorden (f 9). Slaggfyndet kan i förundersökningen inte kopplas till anläggningar som härrör från metall- eller järnframställning inom FU2. Mera centralt i förundersökningsområdet och kring boplatslämningarna RAÄ 39 och 40 påträffas anläggningar huvudsakligen som stolphål och härdar. Stolphålen framträder i rader som med stor sannolikhet kan härröra från huskonstruktioner, fägor eller hägnader. Härdarna inom förundersökningsområde FU2 förefaller vara placerade norr om stolphålen. Möjligen kan detta tolkas som att FU2 befinner sig i ett boplatsområdes ytterområde, med huslämningar åt söder, där nutida bebyggelse finns och att härdarna har placerats norr om boplatsområdet.

PLATSENS KUNSKAPSPOTENTIAL

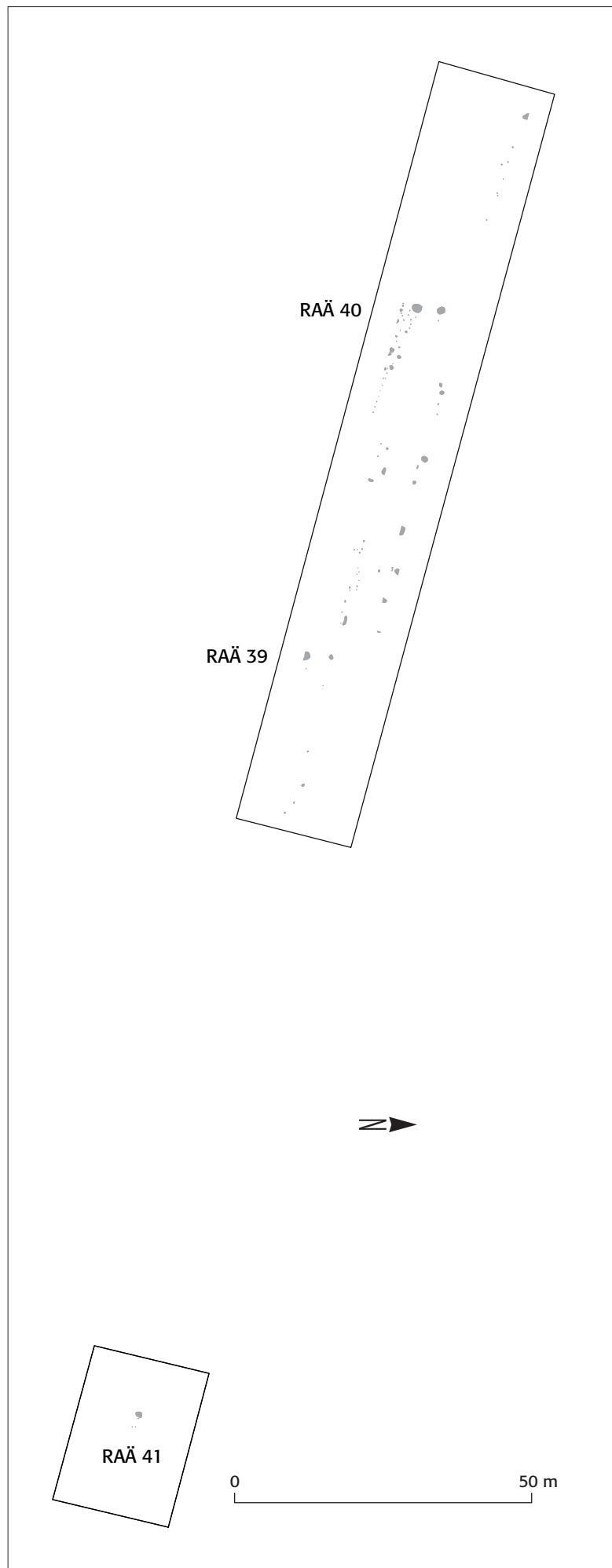
Kunskapspotentialen i boplatserna Skummeslöv RAÄ 39, 40 och 41 utgörs av möjlighet till kompletterande kunskap om de omfattande centrala boplatslämningarna Skummeslöv RAÄ 23:1 och 26:1. Boplatserna innehar också en ökad möjlighet till att tolka den rumsliga och topografiska lokalisering med kontinuitet från äldre järnålder till medeltid som finns i närområdet. Söder om boplatserna finns de tidigare påträffade boplatslämningarna Skummeslöv RAÄ 9:1 bestående av åtta härdgropar samt Skummeslöv RAÄ 8:1 och 6:1 med fynd av keramik, flinta och slagen kvarts. En kompletterande dokumentering i form av att en arkeologisk undersökning av boplatslämningarna Skummeslöv RAÄ 39, 40 och 41 utförs kommer att ge möjlighet till tolkning av lämningarnas sammansättning, komplexitet och bevarandegrad. En arkeologisk undersökning kommer också att kunna ge möjlighet till ny kunskap rörande bebyggelsekontinuitet eller boplatshöllanden till kringliggande fornlämningar.

ÅTGÄRDSFÖRSLAG

Kulturmiljö Halland förordar att en arkeologisk undersökning görs av fornlämningarna RAÄ 39 och 40 inom en 130×20 meter (2 600 m²) stor yta i förundersökningsområde FU2 samt att en 25×20 meter (500 m²) stor yta undersöks runt fornlämning RAÄ 41. Resultatet från förundersökningen i FU2 visar att boplatsområdet även sträcker sig mellan de registrerade fornlämningarna RAÄ 39 och 40. Kulturmiljö Halland förordar därför också att dessa två fornlämningar sammanfogas till ett större sammanhängande område.

Den förordade arkeologiska undersökningens ambitionsnivå inriktas mot att dokumentera berörda delar av Skummeslöv RAÄ 39, 40 och 41. Fokus läggs på att klarlägga boplatsslämningarnas organisation och bebyggelsefaser. Delområdena maskinavbanas och anläggningarna mäts in med totalstation varpå mellan 50 och 65% av dessa undersöks. Efter undersökningen betraktas fornlämningarna som borttagna och tillgängliga för företagaren LBVA.

Fig 12. Föreslagna undersökningsytor för boplatsslämningarna Skummeslöv RAÄ 39, 40 och 41 med samtliga anläggningar. Skala 1:1000.

Tekniska och administrativa uppgifter

Länsstyrelsens beslutsnummer: 431-7495-16.

Eget diarienummer: 2016-403.

Uppdragsgivare: Laholmsbuktens Vatten & Avlopp (LBVA).

Utförandetid: 2017-01-09 till 2017-01-11.

Personal: Patrik Hallberg och Mats Nilsson (grävningsledare och mätansvarig) samt Sony Folkesson Wilhelmssons Entreprenad.

Koordinatsystem: Sweref 99 TM.

Höjdsystem: RH 2000.

Läge: Halland, Skummeslövs socken, Lögnäs 1:3, RAÄ Skummeslöv 39, 40 & (41). Koordinater X 6258315,75, Y 374363,67.

Undersökt: 510 löpmeter motsvarande 776 kvadratmeter frilagd yta.

Dokumentation: Schakt och anläggningar mättes in med GPS. Digital information finns tillgänglig i Intrasisprojekt-nummer *Lögnäs1_3Skummeslöv2016_403*. Sektioner och planer dokumenterades på millimeterpapper. Ritningar har nummer HMAK 4460 och digitala fotografier har fotonummer 2017-10:1–24. Fynden förvaras på Hallands kulturhistoriska museum och allt övrigt material är arkiverat i Kulturmiljö Hallands arkiv.

Fynd: I väntan på fyndfördelning har fynden har preliminärt tilldelats VM 300 000:1–10. Fyndnr. 2 ej tillvarataget.

Prover: Provanalyser redovisas under rubriken Analyser på sidan 7 i rapporten samt i bilaga 4, Vedartsanalys och bilaga 5, ¹⁴C-dateringar.

Datering: Yngre bronsålder till förromersk järnålder.

Referenser

Johansson, Sara 2014. *Skottorp, Arkeologisk utredning Etapp 1*. Slutrapport Tyréns. 2014-02-25.

Karlsson, Simon 2015. *Ny VA-ledning i Skottorp*. Utredningsrapport Kulturmiljö Halland.

BILAGOR

Bilaga 1

Anläggningstabell

Anläggnings ID	Anläggningstyp	Innehåll datering	Undersökt	Metod	Fyllning	Längd (m)	Bredd (m)	Djup (m)
379	Grop		100%		Gråbrun sand. (Fnr 6,7)	1,65	0,5	0,3
402	Grop							
691	Grop							
242	Härd							
252	Härd							
421	Härd							
435	Härd	Al, BC 380-200	50 %	Skärslev	Sotig humös sand.	0,5	0,4	0,04
458	Härd							
474	Härd	Al, Ek, BC 770-480	50 %	Skärslev	Svartgrå / gråbrun humös sand skörbr sten.	1,8	0,9	0,16
563	Härd							
699	Härd		50 %	Skärslev	Sotig sand underliggande mörkbrun sand.	1,05	0,8	0,07
709	Härd							
718	Härd							
728	Härd							
735	Härd							
763	Härd							
773	Härd							
829	Härd							
845	Härd							
610	Härd	Al, Ek, BC 895-800	50 %	Skärslev	Sotig sand med skörbränd sten.	1,2	0,7	0,2
551	Kokgrop		100%	Skärslev	Gråbrun sand sten 5 till 20 cm. (Fnr 1)	0,7	0,7	0,4
214	Stolphål							
223	Stolphål		50 %	Skärslev	Mörkbrun sand med brun nedgrävning.	0,23	0,23	0,22
233	Stolphål		50 %	Skärslev	Mörkbrun sand med brun nedgrävning.	0,3	0,3	0,17
264	Stolphål		50 %	Skärslev	Gråbrun sand.	0,4	0,25	0,12
273	Stolphål							
281	Stolphål							
290	Stolphål							
298	Stolphål							
306	Stolphål							
314	Stolphål							
321	Stolphål							
329	Stolphål		100%	Skärslev	Brungrå sand. (Fnr 8, 10)	0,26	0,25	0,15
337	Stolphål		50 %	Skärslev	Brungrå sand.	0,24	0,24	0,17
345	Stolphål							
353	Stolphål							
361	Stolphål							

Anläggnings ID	Anläggningstyp	Innehåll datering	Undersökt	Metod	Fyllning	Längd (m)	Bredd (m)	Djup (m)
371	Stolphål							
394	Stolphål							
413	Stolphål							
468	Stolphål							
485	Stolphål							
492	Stolphål							
500	Stolphål							
508	Stolphål							
517	Stolphål							
525	Stolphål							
533	Stolphål							
541	Stolphål		100%	Skårslev	Gråbrun finsand stenskoning. (Fnr 5)	0,3	0,35	0,25
584	Stolphål							
621	Stolphål							
629	Stolphål		50 %	Skårslev	Brun sandfyllning.	0,3	0,3	0,2
636	Stolphål		50 % Utgår	Skårslev	Otydlig fyllning och avgränsning.			
644	Stolphål		50 % Utgår	Skårslev	Otydlig fyllning och avgränsning.			
652	Stolphål		50 % Utgår	Skårslev	Otydlig fyllning och avgränsning.			
675	Stolphål							
683	Stolphål							
747	Stolphål							
755	Stolphål							
781	Stolphål		50 %	Skårslev	Brun sandfyllning.	0,24	0,24	0,18
788	Stolphål		50 %	Skårslev	Brun sandfyllning.	0,3	0,3	0,29
803	Stolphål		100%	Skårslev	Brungrå sand underliggande grå sand. (Fnr4)	0,4	0,44	0,18
811	Stolphål							
818	Stolphål							
862	Stolphål							

Bilaga 2

Fyndtabell

Accessionsnummer: VM 3000 001. 1–10
Landskap: Halland
Socken: Skummeslöv
Fastighet: Lögnäs 1:3

Fynd 2, ej tillvarataget

Arkeologisk förundersökning 2017

Fyndnr	Material	Vikt gr	Antal	Anmärkning	Påträffas i	Anl	FO
1	Keramik	420,4	24	Buk	Kokgrop	A551	2
2	Utgår	–	–	–	–	–	–
3	Keramik	5,8	1	Buk	Lösfynd		2
4	Keramik	2,3	2	Buk	Stolphål	A803	2
5	Keramik	15,3	6	Buk	Stolphål	A541	2
6	Keramik	17,6	3	Buk	Grop	A379	2
7	Keramik	17,1	2	Buk	Grop	A379	2
8	Keramik	9,8	5	Öra	Stolphål	A329	2
9	Slagg	18,2	1		Lösfynd		2
10	Bränd lera	10,2	2	Lerklining	Stolphål	A329	2

Bilaga 3

Schaktbeskrivning

Bilaga 3

Schaktbeskrivning Lögnäs 1:3 dnr 2016-403. Schakten huvudsakligen dragna i östvästlig riktning förutom schakt 431 som togs upp i nordsydlig riktning i närheten av en utdikad kärrmark. Matjorden och underliggande markmaterial var stenfritt med undantag av där fyllnadsmassor av grus eller makadam påträffades. Några av sökschakten är också grävda med dubbel bredd. Längd och area är avrundat till helt metertal.

Förundersökningsområde FU1. Löpmeter 82 m, area 131 m².

- OS 575 Längd 22 meter, 37 m². Matjordsdjup mellan 0,4 meter. I väst alv av ljusgul sand. I öst vattenavsatt humöst område. I schaktet påträffades ett stolphål A584 som tolkas som omsatt eller dubbelt. Foto mot öst 2017-10-9.
- OS 880 Längd 24 meter, 36 m². Matjordsdjup 0,25 meter. Alv brun till ljusbrun sand. Foto mot väst 2017-10-23 och mot öst 2017-10-24.
- OS 885 Längd 17 meter, 28 m². Matjordsdjup 0,5 meter. Underliggande markmaterial humöst och vattenavsatt.
- OS 889 Längd 19 meter, 30 m². Matjordsdjup 0,5 meter. Underliggande markmaterial humöst och vattenavsatt. Foto mot väst 2017-10-25.

Förundersökningsområde FU2. Löpmeter 428 m, area 645 m² inklusive dubbelschakt.

- OS 200 Längd 72 meter, 213 m². Matjordsdjup 0,4 meter. Alv brun sand. Foto 2017-10-1 mot öst och 2017-10-2 mot väst.
- OS 431 Längd 17 meter, 26 m². Matjordsdjup 0,4 meter. Alven bestod i södra delen av ljusbrun sand och i den norra delen av en vattenavsatt humös fyllning som utgjorde del av tidigare utdikad kärrmark. I schaktet påträffades en härdrest, AH 435 samt ett fynd av slagg (Fnr 9). Foto mot norr 2017-10-3 och 2017-10-4 mot söder.
- OS 443 Längd 73 meter, 123 m². Matjordsdjup 0,4 meter. Alv ljusbrun sand. Foto mot öst 2017-10-5 och mot väst 2017-10-6.
- OS 453 Längd 6 meter, 26 m². Matjordsdjup 0,4 meter. Alv ljusgul sand. Schaktet öppnades upp norr om schakt OS443 för att tyda avgränsningar på anläggningar. Foto mot söder 2017-10-7 och 2017-10-8 mot norr.
- OS 571 Längd 28 meter, 43 m². Matjordsdjup 0,4 meter. Alv ljusgul sand.
- OS 661 Längd 25 meter, 33 m². Matjordsdjup 0,3 meter. Alv ljusgul sand. Inga anläggningar påträffade. Foto mot väst 2017-10-11.
- OS 665 Längd 12 meter, 18 m². Matjordsdjup 0,3 meter. Alv ljusgul sand i öst vattenavsatta humösa lagerlinser. Schaktet innehöll inga anläggningar.
- OS 669 Längd 68 meter, 113 m². Matjordsdjup 0,4 meter. Alv ljusgul sand. Foto mot väst 2017-10-12 och 2017-10-13 mot öst.
- OS 799 Längd 6 meter, 28 m². Matjordsdjup 0,3 meter. Alv ljusgul sand.
- OS 825 Längd 5 meter, 11 m². Matjordsdjup 0,4 meter. Alv ljusgul sand. Schaktet var en utökning österut av schakt OS443.
- OS 838 Längd 7 meter, 11 m². Matjordsdjup 0,4 meter. Alv ljusgul sand. Schaktet var en utökning söderut av schakt OS669.

Bilaga 4

Vedartsanalys

Thomas Bartholin

Wentorf, den 21. januar 2017.

FU.Lögnäs.Nilsson.2017

Mats Nilsson

Kulturmiljö Halland

Bastionsgatan 3

302 43 Halmstad

Vedanatomisk analyse af 3 trækulsprover fra FU Lögnäs 1:3, Skottorps samhälle, Skummelövs socken, Halland.

Dnr.: 2016-403. 2017-01-16.

1. PK780.435:

Ca. 1 ml.

4 stk. = alle, analyseret med følgende resultat:

4 stk. *Alnus sp.*, al, fra yngre stammer og grene.

C-14-prov: 1 stk. *Alnus sp.*, al, med ca. 3 årringe, max. 10 år fra bark.

2. PK797.610:

Ca. 3 ml.

9 stk. = alle, analyseret med følgende resultat:

6 stk. *Alnus sp.*, al, fra yngre stammer.

3 stk. *Quercus sp.*, ek, fra ældre stammer.

C-14-prov: 1 stk. *Alnus sp.*, al, med ca. 2 årringe, max. 25 år fra bark.

3. PK798.474:

Ca. 25 ml.

10 stk. = stickprov, analyseret med følgende resultat:

1 stk. *Alnus sp.*, al, fra stamme.

9 stk. *Quercus sp.*, ek, fra yngre stammer og grene.

C-14-prov: 1 stk. *Quercus sp.*, ek, med ca. 2 årringe, max. 25 år fra bark.

C-14-proverne postes på mandag.

Faktura bifogas.

Med venlig hilsen

Thomas Bartholin,

Am Haidberg 18

D 21 465 Wentorf bei Hamburg

0049 40 720 1821

Thomas.Bartholin@gmx.de

Bilaga 5

¹⁴C-dateringar

Beta Analytic Inc.

Beta Analytic Inc.
4985 S.W. 74 Court
Miami, Florida 33155 USA
PH: 305-667-5167
FAX: 305-663-0964
beta@radiocarbon.com
www.radiocarbon.com

Darden Hood
President

Ronald Hatfield
Christopher Patrick
Deputy Directors

February 14, 2017

Mr. Mats Nilsson
Kulturmiljö Halland
Bastionsgatan 3
Halmstad, 302 43
Sweden

RE: Radiocarbon Dating Results.

Dear Mr. Nilsson:

Enclosed are the radiocarbon dating results for three samples recently sent to us. The report sheet contains the Conventional Radiocarbon Age (BP), the method used, material type, and applied pretreatments, any sample specific comments and, where applicable, the two-sigma calendar calibration range. The Conventional Radiocarbon ages have been corrected for total isotopic fractionation effects (natural and laboratory induced).

All results (excluding some inappropriate material types) which fall within the range of available calibration data are calibrated to calendar years (cal BC/AD) and calibrated radiocarbon years (cal BP). Calibration was calculated using the one of the databases associated with the 2013 INTCAL program (cited in the references on the bottom of the calibration graph page provided for each sample.) Multiple probability ranges may appear in some cases, due to short-term variations in the atmospheric ¹⁴C contents at certain time periods. Looking closely at the calibration graph provided and where the BP sigma limits intercept the calibration curve will help you understand this phenomenon.

Conventional Radiocarbon Ages and sigmas are rounded to the nearest 10 years per the conventions of the 1977 International Radiocarbon Conference. When counting statistics produce sigmas lower than +/- 30 years, a conservative +/- 30 BP is cited for the result.

All work on these samples was performed in our laboratories in Miami under strict chain of custody and quality control under ISO/IEC 17025:2005 Testing Accreditation PJLA #59423 accreditation protocols. Sample, modern and blanks were all analyzed in the same chemistry lines by qualified professional technicians using identical reagents and counting parameters within our own particle accelerators. A quality assurance report is posted to your directory for each result.

As always, your inquiries are most welcome. If you have any questions or would like further details regarding the analyses, please do not hesitate to contact us.

Our invoice will be emailed separately. Please, forward it to the appropriate officer or send a credit card authorization. Thank you. As always, if you have any questions or would like to discuss the results, don't hesitate to contact me.

Sincerely ,

Darden Hood
Digital signature on file

Beta Analytic Inc.
DR. M.A. TAMERS and MR. D.G. HOOD

4985 S.W. 74 COURT
MIAMI, FLORIDA, USA 33155
PH: 305-667-5167 FAX: 305-663-0964
beta@radiocarbon.com

REPORT OF RADIOCARBON DATING ANALYSES

Mr. Mats Nilsson

Report Date: 2/14/2017

Kulturmiljo Halland

Material Received: 2/7/2017

Sample Data	Measured Radiocarbon Age	Isotopes Results o/oo	Conventional Radiocarbon Age
Beta - 457640 1PK780.435 AMS-Standard delivery MATERIAL/PRETREATMENT: (charred material): acid/alkali/acid 2 SIGMA CALIBRATION : Cal BC 380 to 200 (Cal BP 2330 to 2150)	2260 +/- 30 BP	d13C= -27.2	2220 +/- 30 BP
Beta - 457641 1PK797.610 AMS-Standard delivery MATERIAL/PRETREATMENT: (charred material): acid/alkali/acid 2 SIGMA CALIBRATION : Cal BC 895 to 800 (Cal BP 2845 to 2750)	2700 +/- 30 BP	d13C= -26.1	2680 +/- 30 BP
Beta - 457642 1PK798.474 AMS-Standard delivery MATERIAL/PRETREATMENT: (charred material): acid/alkali/acid 2 SIGMA CALIBRATION : Cal BC 770 to 480 (Cal BP 2720 to 2430) and Cal BC 440 to 435 (Cal BP 2390 to 2385)	2490 +/- 30 BP	d13C= -25.8	2480 +/- 30 BP

Results are ISO/IEC-17025:2005 accredited. No sub-contracting or student labor was used in the analyses. All work was done at Beta in 4 in-house NEC accelerator mass spectrometers and 4 Thermo IRMSs. The "Conventional Radiocarbon Age" is corrected for isotopic fraction and was used for calendar calibration where applicable. The Age was calculated using the Libby half-life (5568 years), is rounded to the nearest 10 years and is reported as radiocarbon years before present (BP), "present" = AD 1950. Results greater than the modern reference are reported as percent modern carbon (pMC). The modern reference standard was 95% the ¹⁴C signature of NIST SRM-4990C (oxalic acid). Quoted error is 1 sigma of counting error on the combined measurements of sample, background and modern reference. Calculated sigmas less than 30 years are conservatively rounded up to 30. d13C values are on the material itself (not the AMS d13C) and are reported in per mil relative to VPDB-1. Applicable calendar calibrated results were calculated using INTCAL13, MARINE13 or SHCAL13 as appropriate (see calibration graph report for references). Applicable d15N values are relative to VPDB-1 and applicable d18O and dD values are relative to VSMOW. Applicable water results are reported without correction for isotopic fractionation.

CALIBRATION OF RADIOCARBON AGE TO CALENDAR YEARS

(Variables: C13/C12 = -27.2 o/oo : lab. mult = 1)

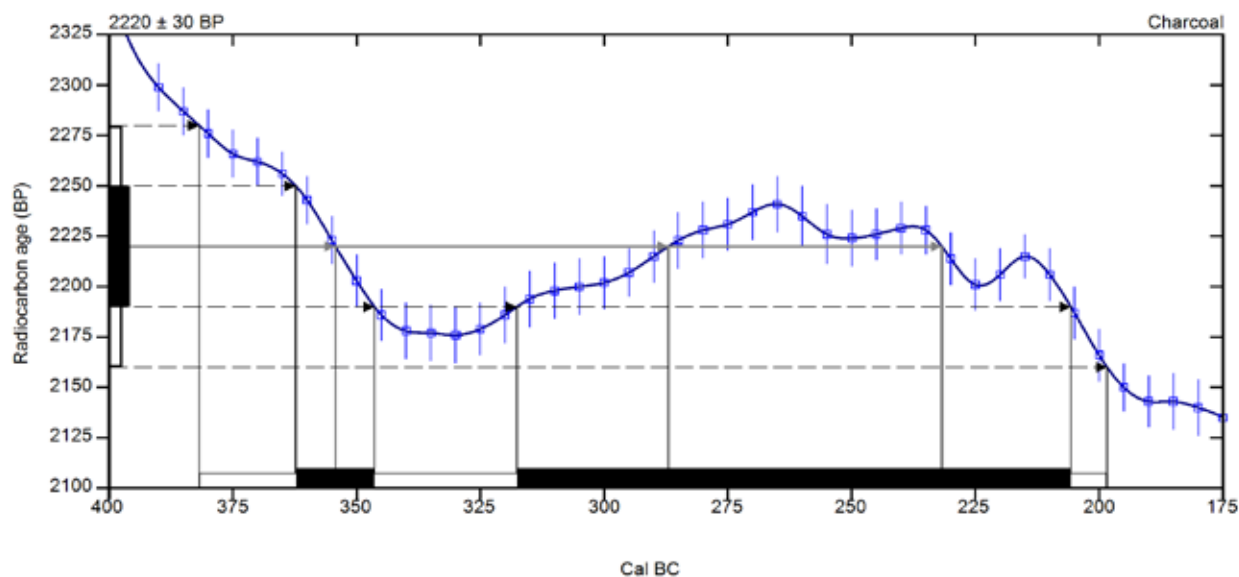
Laboratory number **Beta-457640 : 1PK780.435**

Conventional radiocarbon age **2220 ± 30 BP**

Calibrated Result (95% Probability) **Cal BC 380 to 200 (Cal BP 2330 to 2150)**

Intercept of radiocarbon age with calibration
curve Cal BC 355 (Cal BP 2305)
 Cal BC 285 (Cal BP 2235)
 Cal BC 230 (Cal BP 2180)

Calibrated Result (68% Probability) Cal BC 360 to 345 (Cal BP 2310 to 2295)
 Cal BC 320 to 205 (Cal BP 2270 to 2155)

Database used
INTCAL13

References

Mathematics used for calibration scenario

A Simplified Approach to Calibrating C14 Dates, Talma, A. S., Vogel, J. C., 1993, Radiocarbon 35(2):317-322

References to INTCAL13 database

Reimer PJ et al. IntCal13 and Marine13 radiocarbon age calibration curves 0–50,000 years cal BP. Radiocarbon 55(4):1869–1887., 2013.

Beta Analytic Radiocarbon Dating Laboratory

4985 S.W. 74th Court, Miami, Florida 33155 • Tel: (305)667-5167 • Fax: (305)663-0964 • Email: beta@radiocarbon.com

CALIBRATION OF RADIOCARBON AGE TO CALENDAR YEARS

(Variables: C13/C12 = -26.1 o/oo : lab. mult = 1)

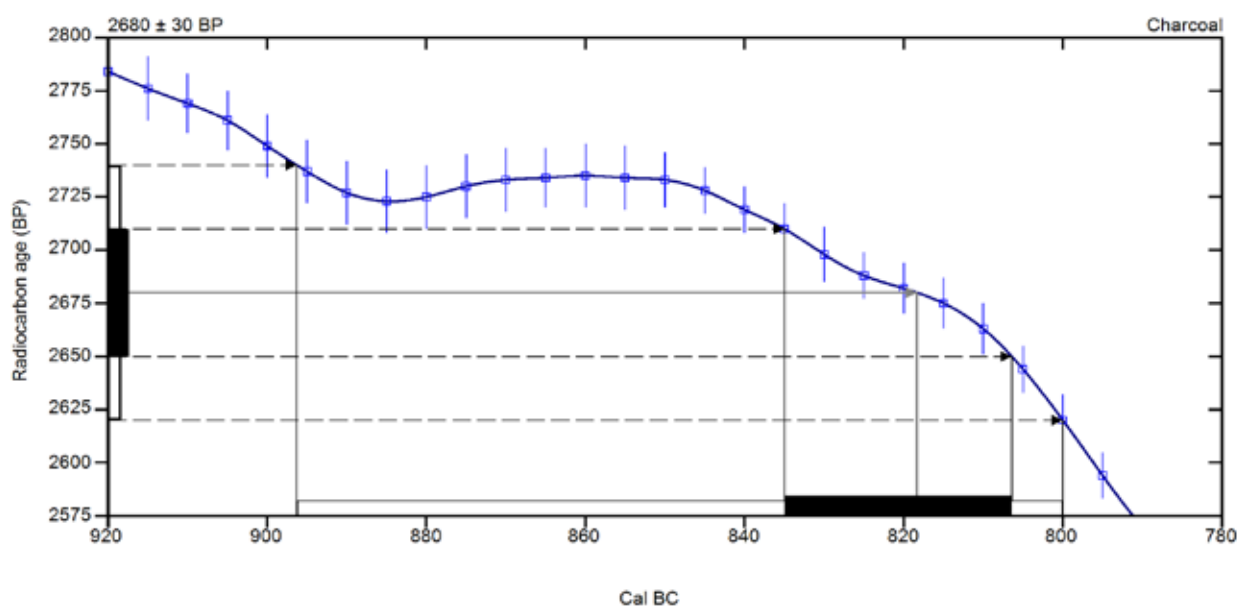
Laboratory number **Beta-457641 : 1PK797.610**

Conventional radiocarbon age **2680 ± 30 BP**

Calibrated Result (95% Probability) **Cal BC 895 to 800 (Cal BP 2845 to 2750)**

Intercept of radiocarbon age with calibration curve **Cal BC 820 (Cal BP 2770)**

Calibrated Result (68% Probability) **Cal BC 835 to 805 (Cal BP 2785 to 2755)**

Database used
INTCAL13

References

Mathematics used for calibration scenario

A Simplified Approach to Calibrating C14 Dates, Talma, A. S., Vogel, J. C., 1993, Radiocarbon 35(2):317-322

References to INTCAL13 database

Reimer PJ et al. IntCal13 and Marine13 radiocarbon age calibration curves 0–50,000 years cal BP. Radiocarbon 55(4):1869–1887., 2013.

Beta Analytic Radiocarbon Dating Laboratory

4985 S.W. 74th Court, Miami, Florida 33155 • Tel: (305)667-5167 • Fax: (305)663-0964 • Email: beta@radiocarbon.com

CALIBRATION OF RADIOCARBON AGE TO CALENDAR YEARS

(Variables: C13/C12 = -25.8 o/oo : lab. mult = 1)

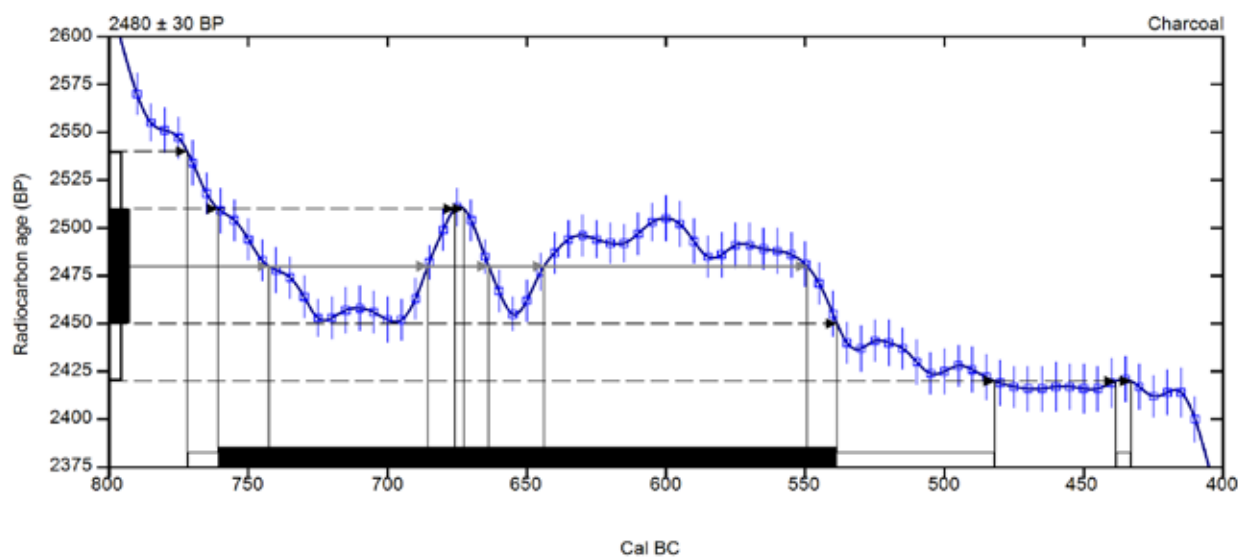
Laboratory number **Beta-457642 : 1PK798.474**

Conventional radiocarbon age **2480 ± 30 BP**

Calibrated Result (95% Probability) **Cal BC 770 to 480 (Cal BP 2720 to 2430)**
Cal BC 440 to 435 (Cal BP 2390 to 2385)

Intercept of radiocarbon age with calibration
curve Cal BC 745 (Cal BP 2695)
Cal BC 685 (Cal BP 2635)
Cal BC 665 (Cal BP 2615)
Cal BC 645 (Cal BP 2595)
Cal BC 550 (Cal BP 2500)

Calibrated Result (68% Probability) **Cal BC 760 to 540 (Cal BP 2710 to 2490)**

Database used
INTCAL13

References

Mathematics used for calibration scenario

A Simplified Approach to Calibrating C14 Dates, Talma, A. S., Vogel, J. C., 1993, Radiocarbon 35(2):317-322

References to INTCAL13 database

Reimer PJ et al. IntCal13 and Marine13 radiocarbon age calibration curves 0–50,000 years cal BP. Radiocarbon 55(4):1869–1887., 2013.

Beta Analytic Radiocarbon Dating Laboratory

4985 S.W. 74th Court, Miami, Florida 33155 • Tel: (305)667-5167 • Fax: (305)663-0964 • Email: beta@radiocarbon.com

Bilaga 6

Ritningar

HMAK 4460

Halland

Skummeslövs socken

Lögnäs 1:3

Skummeslöv RAÄ 39, 40 & (41)

AI 551 Kulegrup 0.7 Ø

0.4 djf

Foto not S
0072.3m

① gråbrun sand

⑤ sten

* keramisk

Fyllt med sten 5-20cm - Ø

en del skrubben

AS 541

br 0.35

længd 0.30

djf 0.25

* keramisk

⑤ sten

① brungrå fin sand

AI 474

* kulegrup

Br 1.9

Længd 1.8m

djf 0.16

Foto mit Ø

0075.3m

① gråbrun humøs sand

② svartgrå humøs sand

⑤ sten

AS 264

Br 0.25

længd 0.40

djf 0.12

① gråbrun sand

AS 803

Br 0.44

L 0.4

djf 0.18

① Brungrå sand

② Grå sand

AG 379

Br 1.65

L 0.50

djf 0.3

① Gråbrun sand

* keramisk

S = sten

AS 329

Br 0.25

L 0.26

djf 0.15

① Brungrå sand

AS 329

Br 0.25

L 0.26

djf 0.15

① Brungrå sand

AS 337

Br 0.34

L 0.34

djf 0.17

① Brungrå sand

Ritning 1

Lögnäs 1:3 FW
F02

2017-01-10

ID: 100001

Skala 1:20

PH

HMAK 4760:1

AH 435

S N

$L = 0,5$, br $0,4$, $d_j = 0,09$

Hårdhet i ratten av salt

huvudstapen i mot
utdiket korrimerade.

IPK 780

Foto 68 mot V

AS 781 rund $\phi = 0,24$

$d_j = 18$

Foto mot N 69

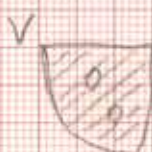

Brun sandfyllning

Även AS 621 ej grävd $\phi = 0,3$

AS 788 Foto mot N = 70

Rund $\phi = 0,3$, $d_j = 0,29$

Brun sandfyllning

AS 629 rund

Brun sandfyllning

AH 610 Foto 71 före grävning mot norr

Foto 74, 73 eller sättnings

Härden: Norra schaktkanten $L = 1,2$ m, $d_j = 0,2$ m

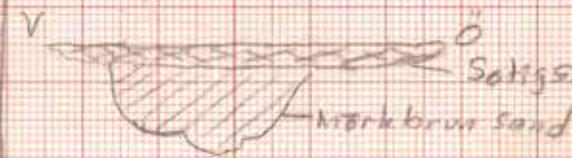

IPK 797

Sötig sandfyllning med skivbrända
stenar.

AH 699 Härdbotten $L = 1,05$

Under härden en störning, m

AS 233 rund $\phi = 0,3$, $d_j = 0$

SV

Ne Märkbrun sand

Foto mot N = 78,

AS 223 $L =$ rund $\phi = 0,23$, med nedgrävning $0,47$
 $d_{jup} = 0,17$

SV

Ne

① Stolphål märkbrun sand,

② nedgrävning Brun sand.

Foto mot N = 76, 77

AS 264 $\phi = 0,3$, $d_{jup} 0,14$

Brun till märkbrun
sandfyllning

Ritning 2

Lögnäs 1:3 FLU

FO2

2017-01-10

ID: 100002

Skala 1:20

MN

Stolphål i värbelns tvärsnitt

306, 314, 321, 329, 337

Grävda av Patrik i ett område.

med likartade stolphål

Även 353 och 345 är likartade

Utgår

HS 652

HS 649

HS 636

stydtag, red
eller djur

$d_1 = 0,3$, $d_2 = 0,2$
mg

$b_r = 0,8$, $d_j = 0,07$
dj lig djur göms

and Inget hol

22

in i fyllning

79

KULTURMILJÖ
HALLAND

Postadress: Bastionsgatan 3 | 302 43 Halmstad | Tel: 035-19 26 00
E-post: kansli@kulturmiljohalland.se | Hemsida: www.kulturmiljohalland.se

